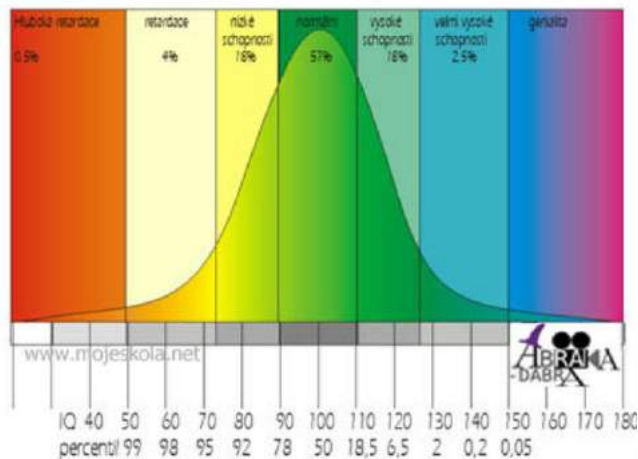

System podpory nadání na malých školách v malých obcích

— Josef Roušar —

Představení a motivace

Zkušenosti

- VŠ (SOČ, DV, CD-ROM)
- SŠ (Soutěže pro ZŠ, Šk.M.)
- ZŠ (MŠ)

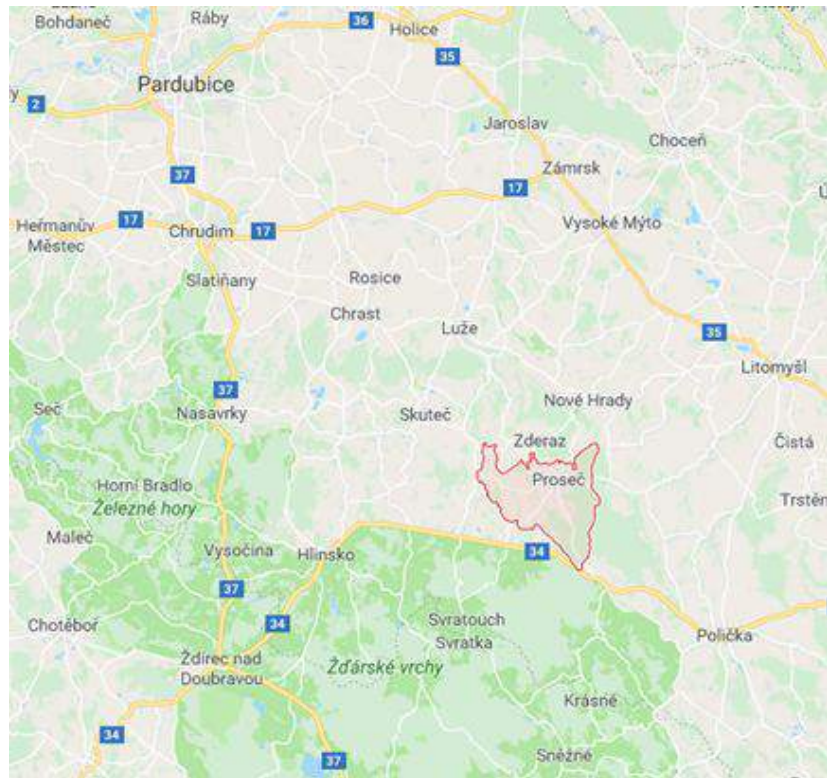
Motivace

- Normální rozložení
- Rozevřené nůžky

Projekty

- MAP
- SYNAPSE

Začátky na ZŠ

Proseč "středisková obec"

- 2000 obyvatel
- dojezd žáků z 12-15 okolních obcí
- 3 malotřídní školy v blízkém okolí
- střední školy od 12 km
- 1 žák za 2 roky na víceleté gymnázium
- "speciální školy" od 12 km

230 žáků

15 - 20 % inkludovaných žáků

VIP kariéra -> školní psycholog

ŠVP: ŠKOLA MNOHA MOŽNOSTÍ

Plán péče o nadané žáky

- volitelné a nepovinné předměty
- zájmové útvary
- soutěže, FVTP

HLEDÁNÍ a JAK TO BYLO

Základní škola Proseč, okres Chrudim

Proseč 260, 539 66 Proseč u Skutče, IČO: 75018772

tel: 460121291, www.zsprosec.cz, email: skola@zsprosec.cz

75018772

PLÁN PRÁCE S NADANÝMI ŽÁKY

školní rok 2014 / 2015

1. Viz motivace
2. Školení koord. ŠVP a VP (L. Baše)
3. Školení ped. sboru (L. Baše, J. Rozehnal)
4. Plán práce s nadanými žáky ([ukázka](#))
5. Soutěže
 - a. logická olympiáda
 - b. bobřík informatiky
6. Spojení s MŠ - další možnosti
7. Zapojení do KSPN při NPI (NIDV)
 - a. různé typy škol
 - b. instituce, úřady
 - c. organizace
 - d. možnosti města

MYŠLENKY, TEZE A PLÁNY

Volitelné předměty

Nepovinné předměty

Zájmové útvary

Projektové dny

- 1. Malé obce, malé školy**
 - garantem, nositelem podpory nadání by měla být právě škola (prostory, vybavení, odborníci)
 - spolupráce (zřizovatel, rodiče, firmy, podnikatelé, spolky, ...)
- 2. Podpora nadání (nejen nadaných)**
- 3. Inkluze (SVP vs. NADÁNÍ)**
 - podpůrná opatření pro nadané ?
 - nominace, diagnostika, ŠPZ
- 4. ŠKOLA MNOHA MOŽNOSTÍ - ŠKOLA MNOHA NADÁNÍ**
aneb **každý má své nadání, které pomůžeme objevit, budeme ho podporovat a dále rozvíjet**
 - nabídka zájmových útvarů a činností, projekty, projektové dny
 - kde a jak rozvíjet klasické kognitivní funkce, dovednosti ?
 - rozvoj měkkých dovedností a osobnostně sociální rozvoj
- 5. Přejchod z MŠ do ZŠ, resp. start vzdělávání v ZŠ**
individualizace, diferenciacce, metody aktivního učení, formativní hodnocení

Hlavní prvky systému podpory nadání

- Školní koordinátor podpory nadání

- Systematický screening, vyhledávání nadaných

- Proškolení sboru v problematice nadání

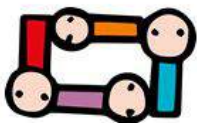
- **Dělené hodiny dle vzdělávacích potřeb a předpokladů žáků**

- Využití disponibilních hodin pro rozvoj nadání (volitelné předměty)

- **Vytahované studijní ročníkové skupiny či skupiny z více ročníků (kluby koumáků)**

- **Další dospělí ve třídě (tandemová výuka)**

- Dlouhodobé týmové soutěže a projekty (FVTP, ŠOTEK, SBORY)

Školní koordinátor podpory nadání

- zpracovává plán podpory nadání
- zajišťuje komunikaci mezi školou a rodiči, rodiči a učiteli
- komunikuje s vedením školy ohledně strategie školy v podpoře nadání
- zjišťuje potřeby školy pro efektivní podporu nadání
- má na starosti pomůcky, literaturu a další materiály pro podporu nadání a případně zajišťuje jejich přehled a další rozšiřování
- zajišťuje pro učitele vzdělávání v oblasti podpory nadání (např. kooperativní pedagogika)
- sestavuje přehled nominovaných a diagnostikovaných nadaných žáků (měl by mít celkový přehled o všech podporovaných žácích)
- spolupracuje s celým pedagogickým sborem a zejména s třídními učiteli
- spolupracuje s dalšími školskými zařízeními, jako jsou PPP, SPC, krajská síť podpory nadání, další školy a vzdělávací instituce
- zajišťuje škole spolupráci se zájmovými útvary, spolky, odborníky z praxe, firmami, různými institucemi atd.
- sám se neustále vzdělává v oblasti podpory nadání

Atributy systémů podpory nadání

Autorka Kateřina Emer Venclová (NPI, Synapse)

- SYSTÉMOVÁ ŘEŠENÍ
- PÉČE O PEDAGOGICKÝ SBOR
- ŠÍŘENÍ POVĚDOMÍ O PROBLEMATICE NADÁNÍ
- ORGANIZAČNÍ A ROZVRHOVÉ ÚPRAVY
- INDIVIDUÁLNÍ OPATŘENÍ
- BEZPEČNOST A DUŠEVNÍ ZDRAVÍ
- VYSÍLÁNÍ ŽÁKŮ NA NADSTAVBOVÉ AKTIVITY
- VYBAVENÍ KMENOVÝCH TŘÍD
- ŠKOLOU PODPOROVANÉ/ZAJIŠŤOVANÉ VOLNOČASOVÉ AKTIVITY VHODNÉ PRO NADANÉ ŽÁKY
- DALŠÍ VLASTNÍ SPECIFIKA

Systemová řešení

- **Školní koordinátor podpory nadání**
- **Školní poradenské pracoviště**
- *Pracovní skupina zaměřená na podporu nadání či rozvoj silných stránek žáků*
- **Systematický screening, vyhledávání nadaných**
- **Zapojení do sítí podpory nadání**
- Sparring partnerství s dalšími školami pečujícími o nadané
- Záměrně „pro-nadaná“ personální politika
- *Systematičnost v inovaci vzdělávacích obsahů*
- **Doporučený přístup k práci s žáky silně akcelerovanými na začátku studia**
- *Vlastní měření kvality (úspěšnosti) systému*

Péče o pedagogický sbor

- **Proškolení sboru v problematice nadání**
 - proškolovat nové kolegy
- **Proškolení školního koordinátora podpory nadání**
- **Podpora DVPP a osobnostního rozvoje**
 - škola bez poražených
 - 7 návyků efektivních lidí
 - chceš-li rozvíjet potenciál u druhých, musíš poznat ten svůj
- *Příležitosti pro sdílení know-how mezi pedagogy*
- *Péče o duševní zdraví a pohodu pracovníků školy*
- *Spolupráce s externími odborníky, mentory, kouči a supervizory*

Šíření povědomí o problematice nadání

- *Osvětové působení vůči rodičům a veřejnosti*
- *Osvěta vůči žákům*
- *Aktivní působení k uznání potřeb nadaných žáků (místními) politiky, organizacemi, ...*

Organizační a rozvrhové úpravy

- Speciální třída pro rozvoj nadání
- **Dělené hodiny dle potřeb a předpokladů žáků**
- **Využití disponibilních hodin pro rozvoj nadání (volitelné předměty)**
- **Vytahované studijní skupiny ročníkové**
- **Studijní skupiny z více ročníků**
- **Částečná akcelerace (docházení do vyšších ročníků)**
- Blokovaná výuka
- Projektová výuka v rámci rozvrhu
- **Projektové dny**
- **Další dospělí ve třídě**
- Hodiny s volitelnou úrovní náročnosti
- Třídy dle úrovně schopností a potřeb (nikoli dle věku)
- Zvýšená participace žáků na výuce (SOL - Self organised learning, výuka org. žáky)
- Hodiny personalizované péče (práce s mentorem)

Individuální opatření

- **Žáci s opatřeními z ŠPZ z důvodu nadání**
- IVP na nadání
- Nadaní žáci s opatřeními i na kompenzaci slabých stránek
- Přeskočení ročníku
- Žáci pracující v hodinách dlouhodobě samostatně
- Dlouhodobé studium mimo kmenovou třídu
- Nezapočítávaná absence (nebo jiné systémové řešení častějších absencí talentovaných žáků)
- Úlevy z rutinních povinností v souvislosti s vlastní rozvíjející aktivitou žáka
- ***Jasně stanovené nepodkročitelné minimum pro absolvování předmětu v rámci ročníku***
- ***Možnost předčasného splnění výstupů předmětu***
- ***Diferencované domácí úkoly (cílené, volitelné, povinně volitelné)***
- *System pro postupný přechod žáků na sebeřízené učení*
- Další opatření pro snížení zátěže pro žáky s vlastním cílem

Bezpečnost a duševní zdraví

- **Dostupnost péče školního psychologa i pro nadané**
- Dostupnost speciálního pedagoga i pro nadané
- Dostupnost etopeda i pro nadané
- **Klidová zóna (antistresová místnost) ve škole**
- **Klidové zóny (bezpečný kout) ve třídách**
- **Reálná možnost odbourávání stresu pohybem**
- Dostupnost sluchátek / hluchátek / špuntů do uší
- **Schránka důvěry vč. anonymní online podpory**
- Hodiny péče o duševní zdraví (relaxace, mindfulness)
- *Hodiny osobního rozvoje a budování soft skills*
- **Krizový scénář řešení stresových situací pro učitele**
- **Krizový scénář řešení stresových situací pro žáky**
- Další opatření pro zajištění bezpečnosti a duševního zdraví i pro vysoce citlivé a zranitelné osobnosti

Vysílání žáků na nadstavbové aktivity

- **Předmětové olympiády**
- **Sportovní soutěže**
- **Umělecké přehlídky a soutěže**
- **Vědomostní soutěže**
- **Mimopředmětové soutěže (logické, tematické)**
- *Šifrovací a únikové hry*
- **Jednodenní týmové soutěže**
- **Dlouhodobé týmové soutěže**
- **Korespondenční soutěže a semináře**
- **Online kurzy v češtině**
- **Online kurzy v cizích jazycích**
- **Školní e-learning s nadstavbovými aktivitami**
- **Odborné kempy a soustředění**
- **Stáže na jiných školách**
- **Stáže v odborných institucích**
- **Stáže ve firmách (u zaměstnavatelů)**
- **Školou organizované výjezdy na velké odborné akce**
- **Školou doporučené víkendové odborné akce**
- **Peer to peer programy (podpora spolupráce žáků se studenty nebo s mladými odborníky)**
- **Další nadstavbové aktivity, na něž škola žáky vysílá**

Vybavení kmenových tříd

- **Materiály pro rychlíky**
- ***Encyklopedie a populárně-naučná literatura, časopisy***
- ***Elektronika se vzdělávacími aplikacemi***
- ***Internet ve třídě***
- ***Slovníky, tabulky, pravidla českého pravopisu***
- ***Montessori a další volně dostupné výukové pomůcky***
- ***Antistresové a cvičební pomůcky, hračky***
- **Hlavlomy a deskové hry**
- ***Laboratorní a badatelské vybavení***
- **Dílenské a volně tvůrčí vybavení**
- **Další vybavení pro uspokojení potřeb nadaných žáků**

Školou podporované/zajišťované volnočasové aktivity vhodné pro nadané žáky

- Kluby nadaných dětí
- **Kroužky hravé logiky, hlavolamy, šifry**
- **Kroužky deskových her, šachu atp.**
- Matematické kroužky
- **Kroužky tvůrčího psaní (redakce školního časopisu)**
- **Uskupení k podpoře aktivního občanství (žákovské parlamenty apod.)**
- **Kroužky s pokusy (fyzika, chemie)**
- Biologické/přírodovědné kroužky
- **Elektronické a robotické kroužky**
- **Kroužky na osobnostně-pohybový rozvoj**
- Zájmové skupiny řešící vlastní projekty žáků
- Autorsky tvůrčí (umělecké) kroužky
- Jiné kroužky / kluby sloužící k vzájemnému setkávání (socializaci) nadaných žáků různých tříd
- **Jiné volnočasové aktivity na podporu nadání**

NA ZÁVĚR

- Nic z toho, co jsem říkal, není dogma.
- Začít se dá i bez plánu a bez systému, důležité je začít. Ale systematicky to jde lépe.
- Aby to opravdu dobře fungovalo a klapalo, tak si musí kápnout do noty ředitel, pedagogický sbor a zřizovatel.
- I když je někdo z nich vlažný nebo jde dokonce proti, dá se pro děti hodně udělat.
- Záleží na každém z nás, protože nakonec jsme před dětmi my sami učitelé a můžeme děti hodně ovlivnit a hodně do nich vložit.
- VÝHRA: aktivní a nadšený koordinátor podpory nadání.

DĚKUJI ZA POZORNOST

josef.j.rousar@gmail.com

GSM: +420 733 127 257

Mgr. Bc. Josef Roušar

